

Velkommen til foredragssæsonen 2022-23

Så er vi endnu engang klar med et foredragsprogram for Ølgod og Varde Museumsforeninger. I den kommende sæson får vi besøg af spændende personligheder, gode fortællere og skrappe forskere, der bl.a. vil tage os med rundt i både Danmarks- og lokalhistorien. Vi skal høre om planerne for et statskup i Danmark, om Varde Å, en materkoloni i Vestjylland, Gestapos fangelejre og brug og misbrug af historien. Vi skal desuden på kunstvandring i Varde, til Nymindegablejren og så skal vi selvfølgelig besøge det nye museum, FLUGT – Refugee Museum of Denmark, i Oksbøl.

Det er som altid muligt at få kørelejlighed til foredrag og udflugter ved henvendelse til Vardemuseerne på tlf.: 75 22 08 77. **NB!** Foredragene afholdes på flere forskellige lokaliteter, så hold øje med tid og sted her i programmet og på vardemuseerne.dk.

Vi glæder os til at se jer!

AUGUST

Byvandring i Varde

Museumsinspektør Holger Grumme Nielsen
Onsdag d. 24. august kl. 15.30, Varde Torv ved Frederik VII-statuen
Turen starter på Varde Torv og går herefter til Otto Frellos gavl-malerier, hvor vi hører om Frellos liv og forunderlige kunst. Efterfølgende går vi til den Palludanske Gård og får fortællingerne om byens rige handelsliv, købmansgårde og bybrande. Turen fortsætter gennem den stemningsfyldte Nikolaikirkestræde ned til St Nicolai Kirkeplads for at høre om den nu nedrevne kirke og dens betydning for byen.
Arrangeret i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet.

SEPTEMBER

En introduktion til FLUGT

Museumsdirektør Claus K. Jensen
Mandag d. 12. september 2022, kl. 19.30, FLUGT, Oksbøl
Denne septemberaften vil museumsdirektør Claus Kjeld Jensen introducere og fortælle om det ny museum, FLUGT – Refugee Museum of Denmark, i Oksbøl. Vi skal høre om tankerne bag museet, men også om den lange vej fra de første ideer over det store arbejde med at skaffe finansiering, inden opbygningen af udstillingerne kunne gå i gang, og dronningen en junidag kunne klippe snoren over så museet endelig kunne slå dørene op for publikum.
Arrangeret i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet.

Fra Ølgod og Varde Kommuner til afdelingsleder i Vejdirektoratet

Afdelingsleder Kalle Stærk
Onsdag d. 28. september 2022, kl. 19.30, Kulturhuset, Ølgod
Kalle Stærk var tidligere ansat i Ølgod Kommune og fulgte med til Varde Kommune ved kommunesammenlægningen. Siden 2012 har han været ansat som afdelingsleder ved Vejdirektoratet og haft ansvaret for mange broer og ca. 3888 kilometer vej. Han er nu bosat i Vejle, men boede mange år i Ølgod og var bl.a. medlem af Rotary og Ølgod Cykelmotion. I foredraget fortæller han om sit liv i Ølgod og de mange spændende vejplaner.

OKTOBER

FLUGT, flygtninge og dansk-tyske interesser

Journalist og fhv. chefredaktør Siegfried Matlok
Mandag d. 3. oktober 2022, kl. 19.30, FLUGT, Oksbøl
Flygtningespørgsmål og flugt er en del af min egen familiebaggrund og har derfor altid vakt min særlige dansk-tyske interesse. Da jeg i forbindelse med egen bog om besættelsestiden mødte den tidligere tyske Rigsbefuldmægtigede i Danmark, Werner Best, traf jeg en mand, som havde haft afgørende betydning for de tyske flygtningens skæbne i Danmark – og hvis familie-medlemmer i øvrigt efter 1945 også opholdt sig i Oksbøllejren. Derfor har jeg nu igennem flere år støttet Vardemuseernes arbejde med projektet FLUGT – ikke mindst for også at få tysk støtte, hvilket heldigvis lykkedes, men det krævede mere end kun ”Fingerspitzengefühl” i Berlin, Kassel og Kiel. Foredraget kommer også ind på de forskelle, der helt aktuelt findes i Danmark og Tyskland i forbindelse med flygtningespørgsmål og FLUGT.
Arrangeret i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet.

Fra Nordkap til Give på gåben

Globetrotterne Anne Grethe og Helge Rude Kristensen
Mandag d. 24. oktober 2022, kl. 19.30, Kulturhuset, Ølgod
I aftenens foredrag vil Anne Grethe og Helge fortælle om Helges gåtur fra Nordkap til Give. I 2017 snørede Helge på dengang 69 år vandrestøvlerne, og Anne Grethe gjorde endnu engang den gamle Landcruiser til verdens bedste hjem. Efter en gåtur på 73 dage og 3500 tilbagelagte kilometer nåede Helge atter hjem til Give. Undervejs samlede parret 200.000 kroner ind til Kræftens Bekæmpelse.

NOVEMBER

Union eller undergang

Lektor i historie, SDU, Rasmus Glenthøj
Mandag d. 14. november 2022, kl. 19.30, Varde Gymnasium
I 1864 erklærede en af tidens største statsmænd sig for ”meget stærk skandinav”. Ordene var Otto von Bismarcks, og den preussiske politiker, der forenede Tyskland, var også parat til at samle Skandinavien. Det samme var Napoleon III og dronning Victoria. Frygten for undergang fik radikale revolutionære, fremtrædende politikere og kongelige til at stræbe efter at samle Sverige, Norge og Danmark i en union. På trods af konkrete forfatningsudkast og hemmelige forhandlinger blev skandinavismen dog aldrig til virkelighed. Det har fået historikere til at afskrive den som en sværmerisk fantasi, mens de har set de tre skandinaviske nationalstater som historiens uundgåelige afslutning. I foredraget fortæller Rasmus Glenthøj en helt anden historie og viser alvorlige planer om statskup, krig, bortførelse af den danske kongefamilie, revolution og indsættelse af Sverige og Norges konge på den danske trone. Foredraget bygger på den aktuelle bog Union eller undergang (2021), som Glenthøj har skrevet sammen med sin norske kollega Morten Nordhagen Ottosen.
Arrangeret i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet.

Besættelsen – hvorfor bliver den ved med at besætte os?

Fhv. museumschef for Frøslevlejrens Museum, dr. phil. Henrik Skov Kristensen
Mandag d. 28. november 2022, kl. 19.30, Varde Gymnasium
Den tyske besættelse af Danmark 1940-1945 optager stadig den danske offentlighed levende. Den historiske periode anvendes konstant som moralsk og politisk pejlemærke i den offentlige debat. I sit foredrag vil forhenværende museumschef for Frøslevlejrens Museum, dr. phil. Henrik Skov Kristensen, give sit bud på, *hvorfor* bevidstheden om den skelsættende historiske begivenhed stadig står stærkt. Han vil desuden fortælle om, hvordan synet på Besættelsen har ændret sig over tid, og hvordan begivenhederne fra 1940 til 1945 er blevet instrumentaliseret politisk.

Gestapos fangelejre i Danmark

Fhv. museumschef for Frøslevlejrens Museum, dr. phil. Henrik Skov Kristensen
Onsdag d. 30. november 2022, kl. 19.30, Kulturhuset, Ølgod
Indespærring af politiske modstandere og racemæssigt ”mindreværdige” var kendetegnende for Nazityskland. I det besatte Danmark eksemplificerede Horserødlejren i Nordsjælland og Frøslevlejren i Sønderjylland dette fænomen. Med baggrund i sin bog fra 2021 Gestapos fangelejre i Danmark fortæller tidligere museumschef dr. phil. Henrik Skov Kristensen, hvordan den helt specielle tyske besættelsespolitik i Danmark dog på afgørende vis prægede livet og forholdene i det tyske sikkerhedspolitisk to lejre her i landet.
Arr. af Grænseforeningen og Ølgod Museumsforening

JANUAR

Hvordan formidler vi kulturen nu og de kommende år?

Bestyrelsesformand for Vardemuseerne, fhv. borgmester Erik Buhl
NB! Mandag d. 16. januar 2023, kl. 19.30, Kulturhuset, Ølgod
Hvad er kultur for noget? Hvad er vigtigt at tage med fra fortid og nutid ind i en spændende fremtid? Hvordan fortæller vi om historie og kultur, så vi får både børn, unge og ældre ind på vores museer? I foredraget vil formanden for Vardemuseernes bestyrelse fortælle om museumsarbejdet og visionerne for området nu og i de kommende år.
Fælles foredrag for Ølgod og Varde Museumsforeninger

En sund sjæl i et sølle skrog

Tekstforfatter, entertainer og foredragsholder Leif Fabricius
Onsdag d. 25. januar 2023, kl. 19.30, Kulturhuset, Ølgod
”En sund sjæl i et sundt legeme”, hedder det, og det er selvfølgelig idealet, men vi kommer ikke uden om, at kroppen med alderen pålægger os visse begrænsninger. Det er selvfølgelig irriterende, men et uundgåeligt livsvilkår, hvis man ellers er så heldig at blive gammel nok. Der findes ingen medicin imod det... og dog! Et positivt livssyn og en sund humoristisk sans er i hvert fald glimrende modgift, når tidens tand gnaver løs, og det er den modgift, Fabricius forsøger at sprøjte ind i sine sagesløse tilhørere. Det er vitaminer for sjælen. En frisk indsprøjtning i den tredje alder.

Undertegnede indmelder sig/os hermed i Ølgod Museumsforening

- ☐ Enkeltperson
☐ Par
☐ Firma/institution

Navn:

Adresse:

Kontingent

Enkeltperson kr. 175,-
Par kr. 250,-
Firma/institution kr. 500,-

Foredrag

Medlemmer gratis
Ikke-medlemmer kr. 50,-

Foredragene i Kulturhuset i Ølgod

Gratis kaffe til medbragt brød.

Kontakt

Vardemuseerne
på tlf.: 75 22 08 77 eller
e-mail: vam@vardemuseum.dk

Tilmeld dig museets nyhedsbrev og modtag altid seneste nyt om museets bogudgivelser og udstillingsåbninger. Tilmelding sker på vardemuseerne.dk

Ølgod Museumsforening
Program 2022-2023

14 FOREDRAG
3 UDFLUGTER
og flere medlemsfordele

APRIL

Danmarks største Vikingeguldschat

Amatørarkæologerne Marie Aagaard Larsen og Kristen Nedergaard Dreie
Mandag d. 17. april 2023, kl. 19.30, Næsbjerg Skole

Mød de to amatørarkæologer, der var med til at finde Danmarks største vikingeguldschat "Fæsteds-katten" og noget så sjældent som et jernalder-tempel. I foredraget fortæller de om, hvordan de kom i gang med arkæologien og detektorerne, og hvordan det føltes at løfte disse fund frem fra dyb glemsel i mulden og ud i lyset og nutiden. I foredraget får vi historien om fundet af vigtige brikker til forståelsen af den lokale Danmarkshistorie, og de fortæller om, hvad der stadig driver dem ud på markerne med deres detektorer syv år efter, de startede deres hobby og om deres unikke samarbejde med fagarkæologerne.

MAJ

Aftentur i Nymindegablejren

Skolepræst ved Hjemmeværnsskolen, Thue Raakjær Jensen
Mandag d. 22. maj 2023, kl. 19.30, ved porten til Nymindegablejren

Turen går denne gang til Nymindegablejren, der gennem tiden har haft mange funktioner, siden det tyske "Luftwaffe" anlagde lejren i 1941-43 som uddannelseslejr. Efter befrielsen fungerede lejren et års tid under Røde Kors og beboedes af ca. 7-800 allierede flygtninge fra bl.a. Litauen. Senere rykkede Hjemmeværnsskolen og Hærens Kampvognsværksted ind. Udover at lejren ligger utroligt smukt i naturen, gemmer den også på mange hemmeligheder fra krigens tid. Thue Raakjær Jensen viser os denne majaften rundt i lejren og giver os et indblik i dens og områdets historie.

JUNI

Kunsttur i Varde

Kunsthistoriker og kunstguide Mette Kristensen
Mandag d. 12. juni 2023, kl. 19.00,
VARDE GARTEN, Brogade 5B, Varde

Der er sket rigtig meget indenfor kunsten i Varde de seneste år. Byen har fået et unikt udendørs kunstmuseum og er nu ved at markere sig som en kunstby på landkortet. Tag med på en guidet tur og bliv klogere på kunsten i Varde, når en kunstguide fortæller om nogle af de opstillede kunstværker i VARDE GARTEN og i Varde midtby.

MARTS

"Uden for går livet videre..."

Dagligliv i Oksbøllejren

Museumsinspektør v. Vardemuseerne, John V. Jensen
Mandag d. 20. marts 2023, kl. 19.30, Varde Gymnasium

"Uden for går livet videre...", står der i et brev skrevet af en af Oksbøllejrens mange tusinde indbyggere. Følelsen af at være at være blevet reduceret til en passiv iagttagelse af tilværelsen var utvivlsomt en følelse, som mange tyske flygtninge i Oksbøllejren havde let ved at spejle sig i. Foredraget handler om livet i Oksbøllejren og tager udgangspunkt i breve, dagbøger og beretninger, der giver os glimt af en tilværelse præget af uvished, angst og følelsen af, at livet blot passerer forbi. Men det var også en tilværelse med håb, drømme og gensynsglæde. Det er snart 75 år siden, at den sidste tyske flygtning forlod Oksbøllejren, men udsagn om deres tilværelse er stadig lige vedkommende. Foredraget baserer sig på foredragsholderens kommende bog om Oksbøllejren.

Arrangeret i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet.

Generalforsamling i Ølgod Museumsforening

Onsdag d. 29. marts 2023, kl. 19.30, Kulturhuset Ølgod

Aftenen starter med et foredrag af administrerende direktør, Leif Nygaard, der fortæller om starten på INVITA Køkkener.

Efter foredrag og kaffe afvikles generalforsamlingen.

Tableau fra udstillingen "Flygtninge til alle tider" i det nyåbnede FLUGT – Refugee Museum of Denmark. Foto: John Randeris.

FEBRUAR

Befæstninger langs

Varde Å i middelalderen

Middelalderarkæolog Dorthe Haahr Kristiansen og museumsinspektør v. ArkVest, Vardemuseerne, Lars Chr. Bentsen
Mandag d. 6. februar 2023, kl. 19.30, Varde Museum, Lundvej 4

Langs Varde Å lå i middelalderen en håndfuld befæstningsanlæg af forskellig størrelse og udformning. Åen var både en vigtig færdselsåre, men også en væsentlig forhindring for landtransporten, som var en endnu vigtigere færdselsåre. Derfor havde åen stor betydning i middelalderen, og der var gode grunde til at placere befæstninger langs den. Men hvorfor så mange, og hvem byggede dem? Hvornår, hvorfor og hvordan? I foredraget vil de to middelalderarkæologer give deres bud på ovenstående spørgsmål.

Arrangeret i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet.

"...en ejendommelig Poesi over Stedet"

– om malerkolonien i Nymindegab

Museumsinspektør v. Vardemuseerne, John V. Jensen
Onsdag d. 22. februar 2023, kl. 19.30, Kulturhuset Ølgod

I slutning af 1870'erne kom maleren Laurits Tuxen til det lille fiskerleje Nymindegab og fattede hurtigt kærlighed til stedets "ejendommelige Poesi", som han kaldte det. Siden fulgte en række andre kunstnere og malere i Tuxens fodspor, og i tiden omkring Første Verdenskrig (1914-18) var der en helt lille kunstnerkoloni ikke uden lighed med den i Skagen, omend i mindre format. Malerkolonien satte sine spor i lille Nymindegab, der er fyldt med historier om malere, komponister og forfattere, om krofolk og fiskere. I foredraget skal vi høre om malernes Nymindegab, om fiskerlejet og badhotellet og se mange af de malerier, der indfangede stedets poesi.

Arrangeret i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet.

Generalforsamling i Varde Museumsforening

Mandag d. 27. februar 2023, kl. 19.30, Varde Museum, Lundvej 4

Efter generalforsamlingen vil museets Årbog *opdatering* blive præsenteret og medarbejdere ved museet vil fortælle om igangværende og kommende projekter.

Forsiden: Foyeren i FLUGT – Refugee Museum of Denmark. Foto: Rasmus Hjortshøj, BIG.

Medlemsfordele

- Gratis adgang til alle udstillingssteder under Vardemuseerne, dog ikke Tirpitz og FLUGT
- Rabat på entré til Tirpitz og FLUGT
- Dagsbillet 95,- Årskort 190,-
- 10% rabat i museumsbutikkerne
- Museets årbog *opdatering*
- Museumsforeningens Årsskrift
- Arrangementer og foredrag
- Støt museets arbejde

HUSK! Det er vigtigt at forevise medlemskort for at opnå disse fordele

Ølgod Museumsforening
v/ Sonja Pedersen
Vangsgade 10E
6870 Ølgod

